

Hulpkring Oekraïne 2

Cornelis Boogerd: meel@soverin.net

19-3-2022

- Inleiding, actualiteit
- Dit is mijn verhaal
- Opvang in Nederland – lokale hulpkringen
- Opvang buiten Nederland –
- Bericht van uitgeverij Nairi in Kijiv
- Achtergronden bij Antrovista
- Een benefietconcert
- Over de Hulpkring Oekraïne

*As the fever of day calms towards twilight
may all that is strained in us come to ease.
We pray for all who suffered violence today,
may an unexpected serenity surprise them.
For those who risk their lives each day for peace,
may their hearts glimpse providence at the heart of history.
That those who make riches from violence and war
might hear in their dreams the cries of the lost.
That we might see through our fear of each other
a new vision to heal our fatal attraction to aggression.
That those who enjoy the privilege of peace
might not forget their tormented brothers and sisters.
That the wolf might lie down with the lamb,
that our swords be beaten into ploughshares
and no hurt or harm be done
anywhere along this holy mountain.*

John O'Donohue

(ons gestuurd door Madeleine Ingenhouz)

Beste mensen,

er gebeurt zoveel dat de panelen per dag verschuiven. Wij, Carla van Dijk, Louise Kelder en ondergetekende, proberen mee te bewegen en te doen wat de situatie vraagt. In de eerste plaats zijn er vanwege de oorlog nu miljoenen Oekraïeners op de vlucht. Het worden er steeds meer. Het is prachtig hoe overal in Europa mensen doen wat ze kunnen om te helpen. Onze Hulpkring zet daarvoor het eigen netwerk in dat vooral op vrije scholen gericht is in Oekraïne, Slowakije, Tsjechië, Duitsland en Nederland. Het is al heel duidelijk geworden hoe fijn het is dat gezinnen met kinderen zo in een vertrouwde sfeer worden opgevangen, en vaak ook nog bekenden ontmoeten. De meeste Oekraïeners kiezen niet direct voor Nederland, vanwege de taal en de afstand. Maar we weten niet of dat zo blijft. In Polen, Slowakije, Tsjechië en Duitsland worden al veel mensen opgevangen. Ook hen helpen we.

Verder zijn we met vele mensen in Oekraïne zelf in contact. Dat gaat niet zo makkelijk, omdat steeds meer mensen vluchten en dan weer contacten daar wegvallen. Zo zijn we in overleg over twee grotere aanvragen om hulp van vrije scholen in Odessa en Gorodenka. Daarover straks meer. Ook begeleiden we gezinnen op afstand om een plek te vinden, en zijn daartoe steeds in internationale uitwisseling. We zijn heel dankbaar voor de vele reacties. Ook kwamen er al enkele donaties binnen, en mensen die opvang willen aanbieden. Op dat laatste gaan we hieronder wat verder in.

Dit is mijn verhaal

"Ik woon in een klein dorp, 15 km ten zuiden van Kyjiv, samen met mijn gezin – mijn man en drie kinderen van 17, 14 en 10 jaar oud. Het is een hele mooie plek....

Op 24 februari, 10 minuten nadat ik wakker werd, hoorde ik het geluid van een explosie. Op dat moment hadden we al documenten ingepakt, evenals geld, benodigde kleren en andere dingen. Wij in Oekraïne wisten dat de invasie mogelijk was. De laatste twee weken voor de invasie waren erg gespannen. Iedere morgen gingen we naar ons werk en dachten: "Vandaag al, of nog niet?" Het was dus beangstigend maar niet helemaal onverwacht. De eerste dag besloten we thuis te blijven. Het was er min of meer veilig. We hoorden wel explosies maar niet zo hard als in Kyjiv. Iedere dag werden ze luider en luider. We sliepen in onze kleren zodat we meteen konden opstaan en wegrennen ergens heen. Vanaf de derde nacht sliepen we in de gang op de eerste verdieping tussen de dragende muren, omdat iedere nacht het luchtalarm afging. Soms waren de explosies zo hard, dat het glas in de ramen rammelde. Ik wist niet hoe ver weg het was. Spoedig leerde ik te onderscheiden tussen de geluiden van de luchtverdediging en de explosies.

We hebben twee honden. Gewoonlijk leven die buiten, in de tuin van het huis. Op de derde dag wilden zij dat we hen binnen lieten. Zij wilden schuilen voor deze geluiden, en misschien roken zij wel geuren die wij niet ruiken. Binnen zaten ze stil en verstopten zich. Op een dag probeerde onze hond Umka zelfs enkele keren te praten. Het was niet blaffen of huilen. Zij maakte voortdurend bepaalde vocalen tussen A en U. En haar ogen waren vol vertrouwen en vroegen: "Jullie mensen, jullie zijn sterk, stop dat idiote gedoe".

De kinderen waren geweldig – ik probeerde hen te steunen waar ik kon. We zongen samen, lasen boeken, en we masseerden elkaar. Ik realiseerde me toen hoe diep ze mij vertrouwen. Ik zei al, dat we ons iedere dag in de gang verschuilden, steeds vroeger en vroeger, en we verlieten de gang steeds korter en korter. We hoorden het slechte nieuws over Buch en Irpin, de stadjes die aangevallen werden door de tanks. De Russen veranderden hun tactiek. Zij begonnen kleine dorpen en stadjes rond Kyjev aan te vallen om de stad te omsingelen. Als dat zou gebeuren, dan zouden de russische troepen langs ons huis komen. Zij proberen dat nog steeds te bereiken. En ik ben ervan overtuigd, dat ze zullen falen. Op de zevende dag verzamelden wij ons in de morgen – ik en mijn man, mijn broer, mijn ouders. Onze huizen zijn niet geschikt om in te schuilen. Het was erg gevaarlijk om daar te blijven. Wij telden met hoeveel wij waren, en hoeveel auto's we ter beschikking hadden, en besloten om ons huis te verlaten. Eerst om naar West-Oekraïne te gaan, en dan maar te zien wat we zouden doen. Het lukte om al onze huisdieren mee te nemen: twee honden, een parkiet en een dwergeekhoorntje.

We reden over kleinere wegen, niet over de snelweg. Ik bestuurde de ene auto, en ik herinner me hoe ik voortdurend naar boven bleef kijken. Na 38 uur bereikten we Irshava, een kleine stad in Zakarpatya. Daar hadden we familie. We ontmoetten geweldige mensen op weg naar West-Oekraïne, zij hielpen ons heel veel. In Irshava vonden we mensen die voor onze huisdieren zorgden. We moesten onze reis voortzetten met één auto. En dat is te klein voor vijf mensen, twee honden en een parkietje in een kooi....

Tijdens die dagen wisselde ik berichten met veel mensen. Ik gaf hen allerlei informatie over mensen die onderdak konden aanbieden in andere landen. Maar nu kreeg ik ook een grote hulp. Onze vriend Cornelis Boogerd verbond mij met mensen in Slowakije, en zij boden ons een zomerhuisje aan in de buurt van Košice. Daar is genoeg plaats voor mijn gezin en mijn oude ouders.

Zo veranderde mijn leven radikaal in tien dagen. Nu zoek ik een plek voor mezelf om te werken en probeer orde te scheppen in mijn leven. Maar ik wil terug naar huis en me daar veilig voelen! " (vert. CB)

Kateryna Novitska – 13-3-2022

(17-3: Kateryna heeft inmiddels een plek gevonden op de vrije school van Berlijn, waar ze les gaat geven aan een klad met Oekraïense kinderen, CB)

Beeld van Natalja Yeschenko uit Kyjiv

Opvang in Nederland – Lokale hulpkringen

Sommige mensen hebben aangeboden om vluchtelingen op te vangen in hun huis, andere denken erover na, en willen meer informatie voordat ze een besluit nemen. Het is nog steeds zo dat heel weinig Oekraïeners vanuit het vrijeschool netwerk besluiten om naar Nederland te komen, vanwege taal en afstand. In Oekraïne krijgen de kinderen Duitse taalles. Dat is een van de redenen dat ze eerder voor Duitsland kiezen. Binnen de vrijeschool beweging is er een breed Europees netwerk van coördinatoren opgezet, die heel snel mensen naar een plek kan leiden. Er blijven toch maar vluchtelingen naar het westen komen, dus we gaan er vanuit dat ze ook hierheen zullen komen. Dan is het goed om voorbereid te zijn.

Positie vluchtelingen uit Oekraïne

Er zijn enkele regelingen voor vluchtelingen, maar die passen niet goed op de speciale positie van de Oekraïeners. Daarom is een wetswijziging nodig en worden nieuwe regels geformuleerd. Tot nu toe zijn er drie regelingen voor de Oekraïeners:

1. Zonder aanmelding als vluchteling kunnen zij drie maanden vrij reizen in Europa, en verblijven waar ze willen. In die vorm hebben ze geen recht op financiële bijstand of werkvergunning.
2. Ze kunnen zich aanmelden als vluchteling die om asiel vraagt. In dat geval moeten ze zich melden en worden in een opvangcentrum van het COA geplaatst om hun procedure af te wachten. Ze mogen dan niet vrij reizen. Voor deze regeling wordt een aanpassing gezocht.
3. Wanneer zij erkend worden als statushouder, dan mogen zij vrij wonen en werken in Nederland, en hebben recht op een toelage en medische zorg.

Men wil nu een snellere procedure van aanmelding invoeren, zodat mensen ook vrij een verblijfsplaats mogen kiezen of aangewezen krijgen. Dan worden de AZC's van het COA niet overspoeld. Iedereen die Oekraïeners opvangt wordt aangeraden informatie te verzamelen bij de eigen gemeente, o.a. om te horen waar de eerste aanmeldpunten zijn. Zie ook het voorbeeld van Leeuwarden hieronder.

Gastgezinnen

Het is een grote beslissing om een gezin met vluchtelingen in huis te nemen, die vaak traumatische ervaringen hebben. Daar moet je goed over nadenken. Je kunt ook beslissen om eerst een maand opvang aan te bieden waarna beide partijen kunnen kiezen of ze verder willen. In ieder geval is het aan te raden dat niet alleen te doen. Het is zeker goed om enkele mensen om je heen te hebben waarmee je vragen en ervaringen kunt delen. Een goede vorm is rond een vrije school, waar ook eventueel opvang voor de kinderen kan zijn. We zien nu al dat meerdere scholen zich hebben gemeld om opvang te verzorgen. Dat is heel mooi. Ook de gastgezinnen kunnen steun nodig hebben, zowel psychisch als financieel. Maar ook met allerlei praktische zaken: vervoer, taal leren, stad leren kennen en wat er zo meer bij komt kijken.

In de nieuwe regelingen is nog niet voorzien in financiële ondersteuning voor de gastgezinnen.

Wanneer mensen in Nederland opgevangen worden, dan horen wij dat graag om een beeld te hebben. Dat helpt om de opvang te verdelen, eventueel ook voor Oekraïeners die bekenden of familieleden zoeken. Daarom hebben wij een vragenlijstje gemaakt voor gastgezinnen. Wie interesse heeft kan dat bij ondergetekende opvragen.

Lokale hulpkringen

De beste manier om vluchtelingen op te vangen lijkt ons het vormen van lokale hulpkringen. Wanneer die ook nog rond een vrijeschool gevormd kunnen worden is het helemaal mooi. Je kunt dan met elkaar een plan maken, taken verdelen. De gastgezinnen staan er dan niet alleen voor. Binnen een school kunnen allerlei activiteiten opgezet worden, die vluchtelingen integreren, hen thuis laten voelen, die tegelijk ook bewustzijn en betrokkenheid kunnen wekken over historische en culturele verhoudingen bij ouders en kinderen van de school. Oekraïene heeft een rijke cultuur met bijvoorbeeld prachtige volksmuziek.

Voorbeeld Leeuwarden

In de regio Leeuwarden is Maria Ratering de motor. Zij heeft al goed nagedacht over de opvang, en stelt de volgende procedure voor wanneer wij vluchtelingen bij hen voordragen. Misschien is dit voorbeeld een hulp ook voor andere plaatsen:

1. Wij krijgen concrete namen door en de verwachte aankomsttijd in Heerenveen, waar de vluchtelingen eerst aangemeld moeten worden.
2. Daar wordt de familie opgewacht en begeleidt naar het aanmeldingspunt voor de noodzakelijke procedures.
3. Ter plekke wordt samen met Heerenveen gekeken of de procedure en gezondheidscheck kan worden verkort en/ of worden voorkomen dat de familie niet weer op een veldbedje hoeft te slapen.
4. De persoon die de familie opwacht, blijft contact houden tot bekend is waar het gezin voor langere tijd kan worden opgevangen. Dat kan een vrije school adres zijn, maar ook een andere plek.
take.carebnb verzorgt op professionele wijze de matching. Wij raden de vrije school ouders aan om zich daar te melden voor hun eigen screening. Dat heeft het risico dat deze opvang plekken een match krijgen met een niet vrijeschool gezin. Dus... belangrijk om bij de intake te melden of je breed of specifiek onderdak wilt geven
5. De persoon die de nieuwkomer ontvangt en volgt geeft dat meteen door aan onze werkgroep zodat wij voor ieder gezin (onderdak gevers en onderdak ontvangers) een adoptie groep organiseren, die dit gezin langere tijd begeleidt. Zo'n adoptiegroep kan ook ontstaan rond een gezin dat elders verblijft.

Tot zover enkele overwegingen rond de opvang. Wanneer meer duidelijk is van de overheid maken we een info-paper voor gastgezinnen en scholen. Het is sowieso goed om de informatie in jouw gemeente te volgen of op te vragen. Hieronder zijn nog enkele adressen waar je meer informatie kunt krijgen:

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl>

<https://www.takecarebnb.org/>

<https://www.unhcr.org/nl/2022/03/vluchtelingen-oekraïne-helpen/>

<https://www.holland-oekraïne.nl/>

Hulplijnen van het Rode Kruis:

- WhatsApp Hulplijn voor vluchtelingen in het Oekraïens: 06-48158053.
- Hulplijn opvang: Informatielijn Oekraïne: 070-4455888.

Over opvang buiten Nederland

Natuurlijk gebeurt er buiten Nederland heel veel. Om te beginnen zijn er heel veel vluchtelingen in Oekraïne zelf. Ook daar zijn vrijescholen actief om mensen op te vangen, en vragen steun daarvoor. De meeste vluchtelingen gaan naar Polen, dat de toestroom van al bijna 2 miljoen mensen niet aankan. En er blijven maar meer komen. Er zijn in Polen vier vrije scholen en die zijn al overvraagd. Veel vluchtelingen zullen vanuit de noodopvang doorreizen. De grenslanden zijn aantrekkelijk voor velen vanwege de Slavische talen in Polen, Slowakije en Tsjechië. Ook in Duitsland worden heel veel vluchtelingen opgevangen via de netwerken van de vrije scholen. In Tsjechië wordt de hulp gecoördineerd vanuit Brno. Maar daar komt men binnen de vrijeschool wereld langzaam aan een limiet. Ik wil hier nog wat extra aandacht geven aan Slowakije, en met name Košice, een stad in het oosten van het land, niet ver van de grens met Oekraïne.

Vrije school Košice

Het schooltje in Kosice heeft al aan meer dan 20 gezinnen onderdak gegeven. Een aantal konden er een tijdelijke rustplek vinden om zich te oriënteren en dan verder te reizen. Vier gezinnen besloten er tot nu toe te blijven. Zij worden in de school geïntegreerd, zowel de kinderen als de ouders die er werk krijgen. Een van de moeders is lerares, en gaat een klasje met Oekraïense kinderen lesgeven tijdens de periode-uren, en assisteren in de klassen waar nodig. Er is een geweldige ondersteuning van de ouders. Met onze vrienden in Košice wisselen we dagelijks informatie uit over de mensen die er aankomen, of die wij al onderweg op afstand begeleiden naar hen. Hier wordt heel duidelijk hoe belangrijk het is, dat de mensen uit de vrije scholen in Oekraïne in een vertrouwde omgeving mogen zijn. Over een van hen schreef men ons:

"Op vrijdag 11-3 stond plotseling onaangekondigd N.A. bij ons in de gang met haar zoontjes: Oleg van 10 uit de 4^e klas, en Misha van 4. Zij kwamen met de auto, en hadden een lange reis achter de rug. Oleg zat op een bankje en hilde van vreugde: 'Dit is een school waar ik heen wil gaan, want het is hier zoals bij ons thuis'."

Het gezin kreeg een woning voor zichzelf, net als de andere Oekraïeners, allemaal door de ouders aangeboden. Zij willen in Košice blijven. Vanaf 14-3 kon Oleg in de 4^e klas meedoen, en Misha in de kleuterklas. Voor de moeder vond men een werkplek in een banketbakkerij, maar dat hangt even van de werktijden af in verband met de opvang voor de jongste zoon.

Košice vroeg ons om financiële steun voor de eerste opvang, en voor wat leefgeld voor de Oekraïense gasten. Het is nog niet duidelijk wat ze van de overheid kunnen verwachten.

Brief van uitgeverij Naïri in Kyjiv

Onderstaande brief van uitgeverij Nairi is gericht aan hun eigen kring van mensen die in Oekraïne zijn gebleven, maar het geeft ook een mooi beeld voor ons. Uitgeefster Narine Maltseva schrijft mij: *"We zijn nog steeds in Kyjiv, we besloten bewust om daar te blijven. Ik met mijn collega's. Iedere dag hebben we een online meeting met elkaar om elkaar te steunen en om onze projecten te regelen. Dit is wat wij kunnen doen voor een vrij Oekraïne."*

Hier is Narines brief:

"Beste vrienden!

Dank voor jullie hartelijke zorgen om ons! Ik zal onze ontmoetingen in Kyjiv altijd herinneren. Hoewel de situatie nog steeds erg gespannen is, hebben we het werk van onze uitgeverij weer opgepakt. In de twee weken vanaf 1 maart stuurden we meer dan 130 boeken in pdf formaat naar de mensen die moesten schuilen onder de grond of in schuilkelders, of die hun huis moesten verlaten met één tas. We stuurden ze naar ouders, kinderen en naar leraren die met hun kinderen contact proberen te houden. Nu kunnen we de vermaledijde lessen op afstand bedanken, zij geven de mogelijkheid om in contact te blijven.

Maar nu moet ik ook aan mijn medewerkers denken. Zij bleven in Kyjiv. Wij hebben iedere dag contact, en we proberen onze publicatie projecten voort te zetten: vertalingen, redactie, lay-out maken... We kunnen nog steeds pdf-documenten maken, en ik hoop dat we ze spoedig ook kunnen drukken.

*Ook begonnen we weer materiaal te maken voor onze "Dytina" website *. We proberen creaties van kinderen te verzamelen, zoals gedichten, liedjes, tekeningen etc.*

Wij zouden blij zijn, wanneer jullie ons ook materiaal willen sturen.

Nu heb ik ook een vraag: jullie, en andere mensen, kunnen ons werkelijk helpen, door onze boeken te kopen voor jezelf, of voor mensen die ze goed kunnen gebruiken maar ze nu niet kunnen betalen (dat zijn er velen). We kunnen die boeken in pdf-formaat sturen, of zelfs met de post (die begint weer te werken, maar niet zo snel als in vreedestijd)." (vert CB)

* – Dytina (het kind) is een webmagazine met pedagogische inhoud voor ouders en leerkrachten in Oekraïne

Narina Maltseva
Uitgeverij Naïri.

Antrovista

Antrovista heeft voor de Hulpkring een pagina aangemaakt. Daarop kunt u aan de ene kant de informatie en berichten van de Hulpkring vinden. Daarnaast is er een plek voor achtergronden rond de gebeurtenissen in Oekraïne. Er zijn verschillende inzichten en gevoelens over alles wat er gebeurt. Als Hulpkring willen we ons daar niet in mengen, maar ons vooral concentreren op de hulp. Om toch aan de behoefte aan achtergronden tegemoet te komen bieden wij deze plek op Antrovista aan. De inhoud die hier komen zijn vrij om te downloaden en geheel voor verantwoording van de auteurs. Het is nog in de steigers, volg ons! Wij danken Antrovista voor deze ondersteuning!

Hier kunt u onze pagina vinden: <https://www.antrovista.com/ukraine.html>

Benefietconcert

Zondagmiddag 27 april

Projectkoor *Tranen en Troostende Engelen* olv Madeleine Ingen Housz en de Oekraïense zangeres Maryana Golovchenko. Maryana zal MET publiek en VOOR publiek zingen. De entreeopbrengst gaat geheel naar een Project waarmee Maryana is verbonden.

Impressie Programma koor:

- P. Stopford – lully lulla
- Schütz – Verleih uns
- M. Lauridsen – O Magnum Mysterium
- P. Vask – Pater noster (Letland)
- J. Rheinberger – Abendlied
- N. Kedrov – Otce Nash (Rusland)
- M. Lysenko – Bozjr Welykyj (Oekraïne)

entree is 50,-, kleine beurs is welkom voor 25,- Opgeven: <https://podium-beaufort.nl/>
Het beauforthuis - Woudenbergseweg 70, 3711 AB Austerlitz – Tel: 0343 49 18 58 –
mail: info@beauforthuis.nl

Over de Hulpkring Oekraïne

De Hulpkring Oekraïne is eind februari opgericht door Cornelis Boogerd van de Werkgroep Tsjechië en Slowakije, en Carla van Dijk en Louise kelder van de voormalige werkgroep Oekraïne en Rusland. Wij hebben 30 jaar ervaring in ondersteuning van de vrijeschool beweging in de genoemde landen, en besloten onze krachten te bundelen en onze netwerken te verenigen voor deze actie. Daartoe konden we een rekeningnummer openen bij de Iona Stichting. We werken internationaal samen met de Freunde der Erziehungskunst, de ECSWE (European Counsel for Steiner Waldorf Education), met de landencoördinatoren van verschillende landen voor deze actie, en natuurlijk met scholen en vele mensen in Oekraïne zelf.

In Nederland werken we samen met de Iona Stichting, het IHF (Internationaal Hulpfonds), Stichting Helias, en met lokale hulpkringen of individuele mensen die opvang aanbieden. Er is beginnende afstemming met de Vereniging Vrije Scholen.

Wij willen in deze situatie vluchtelingen helpen aan onderdak of op andere manieren. Zo begeleiden we een aantal van hen op afstand naar opvang in Slowakije, Tsjechië of Duitsland. Verder geven we ondersteuning en informatie aan mensen die in Nederland vluchtelingen opvangen. In Oekraïne helpen wij mensen daar om te overleven en hun leven na de oorlog weer op te bouwen, waar een aantal nu al mee bezig zijn.

Door middel van deze Nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de acties. U kunt ons financieel steunen op onderstaande rekening.

U kunt uw donatie overmaken op :

IBAN: NL23 TRIO 0212 1898 40 van de IONA Stichting, onder vermelding van NOODHULP Oekraïne, of fonds 2755.

U kunt in dit fonds ook schenken via de website van de Iona Stichting:

<https://www.iona.nl/schenken-algemeen/direct-schenken/>

Hartelijk dank voor uw medeleven en ondersteuning,

Namens de Hulpkring Oekraïne:

Louise kelder – louisekelder@casema.nl

Carla van Dijk - carlavandijk7@gmail.com

Cornelis Boogerd – meel@soverin.net